

Handläggare
Per-Ove Mattsson
Telefon: 08-50818148

Till
Farsta stadsdelsnämnd
2023-06-15

Ersättningsnivåer daglig verksamhet (LSS)

Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen av förslag till ersättningsnivåer daglig verksamhet (LSS).

Sammanfattning

I budget 2022 fick kommunstyrelsen i uppdrag att göra en översyn av ersättningsmodellen för insatsen daglig verksamhet, som bedrivs enligt LSS. Utifrån översynen har stadsledningskontoret tagit fram ett förslag om att bland annat minska antalet ersättningsnivåer samt att ersättningen höjs i de lägre nivåerna och sänks i de högre.

Förvaltningen ställer sig positiv till förslagen. Färre ersättningsnivåer, omfördelning av ersättning från högre till lägre nivåer samt att utförarna även får ersättning i sex månader efter att en brukare har gått vidare till ordinarie arbete är välkomna förändringar. Det innebär bättre anpassningar till dagens verklighet och till de utmaningar som utförarna har.

Bakgrund

I budget 2022 fick kommunstyrelsen i uppdrag att tillsammans med socialnämnden och arbetsmarknadsnämnden göra en översyn av ersättning och utformning av insatsen daglig verksamhet enligt LSS för att i högre omfattning kunna uppnå önskade effekter när det kommer till att bland annat få den enskilde att närma sig arbetsmarknaden.

Som en följd av översynen fick kommunstyrelsen i budget 2023 i uppdrag att i samråd med socialnämnden och stadsdelsnämnderna ta fram ett förslag på nya ersättningsnivåer inom daglig verksamhet.

Remissen i sammanfattning

Kravet vid införandet av nuvarande resursfördelningssystem var att nivåsystemet skulle baseras på den enskildes behov och inte som tidigare på den tid som gick åt för att utföra insatsen.

Nuvarande ersättningsmodell bygger på en sjugradig skala, från inget behov hos den enskilde till totalt behov av stöd och omvårdnad. Bedömningen görs utifrån sju olika livsområden och utifrån denna bedömning sätts en ersättningsnivå för de insatser den enskilde behöver. Nivån bestäms av hur många poäng som den enskilde får med stöd av ett särskilt bedömningsinstrument som används. Den totala poängen översätts sedan till olika ersättningsnivåer per dygn för den dagliga verksamhetens utförare samt till en schablonersättning för stadens stadsdelsnämnder.

Inom ramen för översynen skickade stadsledningskontoret i mars 2022 ut en enkät till stadsdelsförvaltningarnas beställarfunktioner samt till kommunala och privata utförare. Av enkätsvaren framkom att daglig verksamhet idag har vissa inlåsnings effekter och att det finns personer inom daglig verksamhet som bör kunna arbeta men som inte får möjlighet att komma ut i arbetslivet.

Utförare av boende och daglig verksamhet har under flera år haft synpunkter på nuvarande ersättningssystem, bland annat att ersättningsnivåerna är felbalanserade och att de behöver ses över. Bland annat har det framförts att ersättningen i de låga nivåerna är för låg och att det är rimligt att sänka de högre nivåerna. Flera utförare anser att det viktiga motivationsarbetet för att utveckla den enskildes möjlighet till arbete inte ryms i de lägsta nivåerna. I översynen konstaterades även att staden har fler nivåer i jämförelse med många andra kommuner.

Det är av stor vikt att ersättningssystemet är utformat på ett sätt som främjar den enskildes förmåga att delta i sysselsättning och att komma ut på arbetsmarknaden. Översynen visar att det kan vara av betydelse att ha fler timintervall av deltagandegrad än nuvarande, som endast är hel- och deltid, så att det i högre grad än i nuvarande system påverkar utförarens ersättning om den enskilde är fler timmar på den dagliga verksamheten. Det anses inte rimligt att utföraren får lika hög ersättning för en person med mycket lågt deltagande som för en person som är på den dagliga verksamheten 24 timmar/vecka. Utföraren får i dessa fall en för hög ersättning för den omfattning den enskilde är i verksamheten.

Ett förslag som lyftes fram i översynen var att man i samband med beräkningen av en förändring av antalet nivåer även utformar en ersättning som utföraren får en tid efter att den enskilde har påbörjat ett arbete på den ordinarie arbetsmarknaden. Syftet är att den enskilde ska få särskilt stöd i övergången.

Stadsledningskontoret har vid framtagnandet av förslaget till nya ersättningsnivåer beaktat delar av de synpunkter som framkom vid översynen. Förslaget är beräknat utifrån att det ska vara kostnadsneutralt för staden.

Stadsledningskontoret föreslår att antalet ersättningsnivåer minskas och att ersättningen höjs i de lägsta nivåerna och sänks i de högsta. De föreslagna nivåerna är fem till antalet med tre spann av deltagandetimmar. Stadsledningskontoret anser att nuvarande ersättning för deltagandetimmar om hel- och deltid inte är optimala. Det är en stor skillnad vid den enskildes närvaro om fyra timmar per vecka och vid en närvaro om 24 timmar per vecka med samma ersättning till utförarna.

Stadsledningskontoret föreslår också att lägsta antalet deltagandetimmar sänks från fyra timmar per vecka till en timme per vecka. Ett viktigt syfte med daglig verksamhet är att bryta social isolering och skapa meningsfullhet och att komma närmare arbetsmarknaden. I vissa fall kan deltagande en timme i veckan vara tillräckligt för att bidra till detta.

Stadsledningskontoret föreslår vidare att ersättning utgår i upp till sex månader efter att den enskilde börjat arbete på den ordinarie arbetsmarknaden för fortsatt stöd i övergången.

Stadsledningskontoret har utrett vilka eventuella kostnads- och verksamhetsmässiga konsekvenser den föreslagna ersättningsmodellen skulle få. Beräkningar utifrån det antal personer som i augusti 2022 hade insatsen daglig verksamhet visar att stadens kostnader skulle ändras marginellt.

Stadsledningskontoret har även undersökt hur förslaget skulle påverka stadsdelsnämndernas tilldelade budget och konstaterar att påverkan är liten. Dock kan sammanläggningen av nivåer och en omfördelning mellan låga och höga ersättningsnivåer innebära att vissa stadsdelsnämnder påverkas mer negativt än andra. De nämnder som har förhållandevis många personer som har insatsen daglig verksamhet i nuvarande nivå 5 och 7 kan påverkas negativt av det föreslagna systemet. Stadsledningskontoret bedömer dock att det inte behövs några övergångsregler.

Stadsledningskontoret föreslår att den nya ersättningsmodellen börjar gälla den 1 januari 2024. Man anser att förslaget tar hänsyn till de synpunkter och iakttagelser som gjorts i tidigare översyn. Genom denna förändring förbättras förutsättningarna för det viktiga motiverande arbetet hos personer även i de lägre nivåerna. Föreslagen förändring ökar även möjligheten att bryta social isolering och skapa meningsfullhet och förbättrar möjlighet för den enskilde att närma sig arbetsmarknaden.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för individ- och familjeomsorg.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ställer sig positiv till förslagen. Färre ersättningsnivåer, omfördelning av ersättning från högre till lägre nivå samt att utförarna även får ersättning i sex månader efter att en brukare gått vidare till ordinarie arbete är välkomna förändringar. Det innebär bättre anpassningar till dagens verklighet och till de utmaningar som utförarna har.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Gunilla Ekstrand
Stadsdelsdirektör
Farsta stadsdelsförvaltning

Therese Grahn
Avdelningschef
Farsta stadsdelsförvaltning

Bilaga

Stadsledningskontorets förslag till nya ersättningsnivåer daglig verksamhet (LSS)

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Gunilla Ekstrand, Stadsdelsdirektör	2023-05-11
Therese Grahn, Avdelningschef	2023-05-11